

En sjungande kropp - om kyrkans roll

I den här artikeln ämnar jag diskutera kyrkans kroppslighet. Artikeln tar sin utgångspunkt i Ulf Ekmans konversion till den romersk katolska kyrkan¹. Ulf Ekman menar att den tradition han kom att lämna alltid strävar bort från den fasta materien och det fysiska och att kristen enhet därför bara blir en känsla i protestantisk tradition². Det artikeln ämnar att göra är att visa att katolsk tradition precis som den magistrala reformationen tenderar till okroppslighet och att viktiga bidrag för att återfå en mer konkret och fysisk ecklesiologi finns att finna i den frikyrkliga-baptistiska traditionen. Denna tradition kommer att förstås som skild från den ledande, magistrala, reformationen som främst kommer till uttryck hos lutherska och reformerta kyrkor. Min tes är att just kroppslighet är något som starkt står att finna i denna tradition med dess betoning på den lokala gemenskapen och önskan att förkroppsliga Jesu liv. Insprängt i denna undersökning finns också något som är viktigt i mycket av den frikyrkliga traditionen nämligen det personliga vittnesbördet om hur jag relaterat till församlingen.

Gasmoln eller kropp?

Jag har inte det exakta datumet klart för mig, men det var på den delen av hösten som gränsade till vintern som jag bärande en vit dopdräkt halkade mig nedför backen mot det mest oansenliga kapell som tänkas kan. Vi bodde strax ovanför kapellet, uppe på en kulle, och kunde skåda ut över det, ett mindre vitt enplanshus. Ingen skylt fanns som skvallrade om församlingens namn: Betelförsamlingen Östansjö. Det var år 2001 jag lät döpa mig i det ljumna vattnet av Maud Cajdert. Jag var elva år. Det finns ofta en sorts baptistisk orolig självrannsakan hos de som låtit döpa sig tidigt och även jag har drabbats av den. Visste jag vad som hände? Var det på riktigt? Men min tro var på alla sätt uppriktig, lite oformad möjligtvis. Jag välkomnades in i församlingen samma dag på församlingsmötet. För mig var det givet att jag i och med mitt dop blev medlem i församlingen. På medlemskortet stod det ”Och de deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna” (Apg 2:42). Och att delta troget försökte jag göra.

Vad var det som hände när jag sänktes ner under vattenytan, blev jag en del av en sann kyrka? Vad är det som konstituerar den sanna kyrkan? Karaktäriseras den sanna kyrkan av rätt lära, att stå i förbindelse med rätt biskopar eller något annat? Är det ”brödbrytandet”, ”apostlarnas undervisning”, ”bönerna” eller rentav den ”inbördes hjälpen” som är den centrala praktiken som

1 Hädanefter ”katolska kyrkan”

2 Österberg, 2014-03-11, <http://www.dagen.se/ulf-ekman-d%C3%A4rf%C3%B6r-blir-jag-katolik-1.94507> (åtkomst: 2015-10-21 11:49:43)

definierar kyrkan och gör henne till en särskild social kropp? När Ulf Ekman meddelade att han ämnar konvertera till den katolska kyrkan hade han följande ord att säga om den tradition han lämnade:

... vi karismatiker gör det ofta lätt för oss. Kristi kropp blir lätt någon känsla, där vi tycker om varandra och allt är underbart. Men kroppen är inte en formlös massa, den är fixerad. Se hur Gud blev människa i Jesus – i fysisk form. Protestantisk, pietistisk och karismatisk kristenhet har visat en avoghet mot form och tradition. Jag undrar om vi inte har ett lätt gnostiskt inflytande här. Vi går mer mot gasmolnsteologi än mot den fasta materien. Formen är alltid ett hot för oss, och frihet för oss är frihet från formen. Vi är rädda för stela gudstjänster och lästa böner och vi skalar av.³

Till stor del har Ulf Ekman rätt i det han säger. Många av de historiska protestantiska kyrkorna lider av en sorts intellektuell gasmolnsecklesiologi. Men jag menar, till skillnad mot Ekman, att lösningen på problemet inte finns på andra sidan Tibern utan att den stora frånan av protestantism faktiskt skulle kunna lära en del om ecklesiologisk kroppslighet från den frikyrkliga traditionen.

I den lutherska kyrkans Augsburgska bekännelse definieras den sanna kyrkan på följande sätt: ”kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas”.⁴ Fokus i denna definition ligger på ”apostlarnas undervisning” och ”brödbrytandet”, om vi lyfter in Apostlagärningarna 2:42. I många av de kyrkor som hämtar inspiration från den magistrala reformationen finns begreppet ”den osynliga kyrkan”. Kyrkan på jorden, institutionen och den gudstjänstfirande gemenskapen, är på många sätt befläckad och i den finns människor som inte tillhör Kristus. Men den sanna kyrkan, den osynliga, som bara Gud vet om, är ren. Den består av de verkligt troende. I Augustinus efterföljd tolkas bland annat liknelsen om ogräset i Matt 13:24-30 som syftande på kyrkan⁵, den är ett blandat fält av ogräs och vete. Endast Gud kan skilja den sanna kyrkan från den falska. Problemet är bara att Jesus beskriver världen, och inte kyrkan, som åkern (Matt 13:38). Liknelsen verkar snarare vara en uppmaning till Jesu lärjungar att visa tålamod och inte döma världen genom egna medel utan överlåta domen till Gud (Matt 13:28-30). Den ledande reformationens sätt att förstå kyrkan, menar jag, leder lätt till att den tappar sin konkreta form. Den blir kroppslös. Kyrkan är något annat än de människor som träffas i kapellet, eller deltar i nattvardsfirandet. Kyrkan är i denna tradition de som är osynligt förenade med Kristus, inte

3 Österberg, 2014-03-11, <http://www.dagen.se/ulf-ekman-d%C3%A4rf%C3%B6r-blir-jag-katolik-1.94507> (åtkomst: 2015-10-21 11:49:43)

4 Melancton, 1957, s. 59.

5 Se t ex Augustinius tjugotredje predikan över Nya testamentet, tillgänglig här: <http://www.newadvent.org/fathers/160323.htm>

nödvändigtvis en konkret gemenskap. Eller om jag får lov att uttrycka mig provokativt: kyrkan tenderar att bli en idé i Guds huvud. Detta kan ha sin grund i ett platonskt tänkande där det ideala är det som finns idévärlden bortom den fysiska världen och det konkreta är en lägre stående form av verkligheten. Platon ansåg till exempel att det politiska livet, med dess praktiska arbete, var lägre stående än den filosofiska mottagandet av idéer.⁶ Därmed inte sagt att Platon var motståndare till det politiska livet. Men idéerna befann sig ändå överordnade det konkreta politiska livet i stadsstaten. Kanske samma sak manifesteras i den magistrala reformationens kyrkor, idéer befinner sig ovan det konkreta församlingslivet i hierarki. Därmed inte sagt att församlingslivet i dessa kyrkor är oviktigt. Men, vad händer om Guds ord förvanskas i en församling? Eller om sakramenten missbrukas? Finns det då ett förpliktigande mot den specifika kristna gemenskapen för den enskilde medlemmen? Finns det här en risk att den enskilde medlemmen känner sig ha rätt att dra sig undan den konkreta gudstjänstfirande gemenskapen istället för att arbeta mot försoning och, kanske, tillrättavisning i det lokala sammanhanget?

Orden ”apostlarnas undervisning” och ”brödbrytelse” bildar i sig ingen kyrka, det är händelser församlingen samlas kring. Att sätta upp abstrakta, idédrivna krav på gemenskapen, för att den ska vara på riktigt, kan leda till att den faktiska kroppen tappar sina fasta konturer och att den blir mer likt ett gasmoln. I frikyrklig-baptistisk tradition skulle jag istället vilja hävda att Kristi kropp är ytterst konkret; det är den gemenskap som träffas i Jesu namn, som bekänner Jesus som Herre. Fokus ligger här på ”deltog” i bibelordet från Apg 2:42. Kyrkan är konkret, synlig och den är i första hand lokal.⁷ Kyrkan konstitueras av att de konkreta, fysiska mötet människor emellan i Jesu namn. Den frikyrkliga utmaningen ligger i att acceptera den konkreta kropp, om än den är befläckad, som Gud har fogat in Jesu lärjungar som lemmar i. Kanske någon ber vanvördigt eller hanterar nattvarden slarvigt, utmaningen är trots det att försöka förbli trogen. Eleonore Gustafsson, pastor i Linköping, skriver: ”i frikyrkan är utmaningen att inte förakta alla dessa som i bön, sång och vittnesbörd uttrycker sig vanvördigt och taffligt.”⁸

Kristi kropp, kyrkan, är inte osynlig eftersom Kristus själv inte var osynlig, han var konkret och fysisk. Anledningen till att kyrkan inte är osynlig är för den ska uttrycka ett speciellt sätt att leva på i världen (Joh 16:15). Det vill säga Kristi väg, korsets väg (Mark 8:34-38). Detta levnadssätt uttrycks på ett träffande sätt i den anabaptistiska Schleitheimska bekännelsen från 1527. Om nattvarden skrivs följande :

6 Se t ex Reno, 2010, s. 111.

7 Jmfr Banks, 1994, s. 28-36. ”the idea of a unified provincial or national church is as foreign to Paul's thinking as is a universal church” (s. 30)

8 Gustafsson, 2012, s. 11.

The Lord's supper shall be held, as often as the brothers are together, thereby proclaiming the death of the Lord, and thereby warning each one to commemorate, how Christ gave His life for us, and shed His blood for us, that we might also be willing to give our body and life for Christ's sake, which means for the sake of all the brothers.⁹

Min egen hemförsamlings gudstjänstfirande är på intet sätt idealiskt. Men det finns ändå en hel del goda impulser som jag vill lyfta därifrån. Jag tror att nattvardsfirandet i min hemförsamling har format min tro. Vi firade nattvard med smörgåsrån skurna i små rutor och med alkoholfritt vin. Brödet och vinet skickades mellan bänkarna och varje gudstjänstfirare betjänade den som satt bredvid. Jag fick alltså i relativt ung ålder säga till den som jag satt bredvid: "Kristi kropp för dig utgiven" och "Kristi blod för dig utgjutet". Det lärde mig dels att jag var en viktig kugge – eller snarare kroppsdel – i församlingen. Firandet lärde mig också ett sätt att se på församlingen. Församlingen, eller kyrkan, är inte passiva deltagare som mottar nåd från ordinerade präster. Nej, församlingen handlar om att betjäna varandra och tjäna världen, ett sätt att uttrycka Guds nåd. Det handlar om att varje del i kroppen tar ansvar för de andra. "Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag" (Gal 6:2) eller för att lyfta in bibelordet från Apostlagärningarna, att delta i den "inbördes hjälpen" (Apg 2:42). Nattvard firades inför varje församlingsmöte, nattvarden och församlingsmötet vävdes ihop, vilket fostrade mig in mig i tron att Gud bryr sig om de små vardagliga bestyren som vi diskuterade. Det grå livet i kyrkobyggnaden och utanför den angår Gud. Gudstjänsten är ingen handling som äger rum i en egen andlig sfär utan den ska vara sammanvävd med hela livet. Kyrkan var inte osynlig utan konkret. Det var ett förkroppsligande av ett annat sätt att vara i världen. Med detta vill jag inte säga att alla kyrkor som hämtat inspiration från den magistrala reformationen privatiserar tron, långt därifrån. På detta finns det många goda motexempel i både modern tid och historiskt sätt, kanske särskilt den pietistiska traditionen kan åberopas där det funnits ett starkt socialt engagemang. Däremot kan det sägas att luthersk ortodoxi, som den har praktiserats i Sverige, tenderat till att låta det offentliga livet vara något som nästan enbart går under det världsliga regementet. Här kan påvisas hur Luther internaliserade budet att inte döda till att handla om saktmod. Detta gjorde, i Luthers mening, det möjligt för en domare som verkar i det offentliga att fortsätta att dela ut dödsdomar, han kan ändå följa budet genom att inom sig visa på saktmod.¹⁰

⁹ Yoder, s. 7.

¹⁰Luther, 1966, s.103,

När jag döptes in i kyrkan döptes jag in i ett liv som förpliktigar mig att ge mig själv till mina syskon. Det förpliktigar mig till ett liv där jag ska låta Kristi sinnelag råda hos mig (Fil 2:5). Genom Guds nåd i församlingen tror jag att så sker. Den frikyrkliga, mennonitske, teologen John Howard Yoder¹¹ skriver: "As Cain's fratricide is prototypical of the rebellion of the race (1 John 3:11,15 [sic]) so Christ's sacrifice for other's is a model of our community love (3:16)"¹² Kyrkans medlemmar ger sina liv för världens liv, precis som Kristus sändes till världen för att uppenbara Guds kärlek för den (Joh 3:16). Det är en krävande väg men det är den vägen de kristna är kallade att gå och i någon mån utgöra.

Hemlandssånger

I min hemförsamling kunde man då och då stöta på tanken att Sverige är ett kristet land. Mycket tankemöda och oro gick därför åt till att försöka förmå Sverige att förbli det, bland annat genom att motverka att äktenskapet utvidgades till att gälla samkönade par. Eller genom att be för att skolavslutningar skulle få fortsätta att förrättas i kyrkolokaler. Här tror jag att min hemförsamling begick ett fundamentalt misstag trots sin önskan att vara bibeltrogna. Jag tror att man föll för en utmaning mot trons kroppslighet som den katolska kyrkan ofta drabbats av. När Paulus i Filipperbrevet 3:20 skriver: "vårt hemland är himlen, och därifrån väntar vi också den som skall rädda oss, herren Jesus Kristus" är det inte främst ett peptalk om livet efter detta. Tvärtom är det ett kontroversiellt påstående. Filippi var en romersk utpost som lydde direkt under romersk lag. Det fanns en stolthet över att tillhöra Rom i staden, skriver exegeten Carl-Magnus Carlstein.¹³ När Paulus berättar om allt det som han kastat på avskrädeshögen för Kristi skull är det just markörer för hans etniska identitet som han nämner: omskärelse, laglydnad, stamtillhörighet (Fil 3:4-6). Detta har tappat all betydelse för honom. När Paulus uppmanar filipperna att ta honom till föredöme och när han skriver att hans, och filippernas gemensamma hemland är himlen, är det därför inte långsökt att tänka sig att han uppmanar dem att kasta på avskrädeshögen sådant i deras nationella och religiösa identitet som står i motsats till att gå korset väg. De ska inte bli som omskärarna som kräver att man byter nationell identitet för att bli del av gudsfolket (Fil 3:2) och så kväver den revolutionärt överbryggande identiteten i Kristus (Gal 3:28). Det finns ett mycket större

11 Det är inte oproblemiskt att referera till Yoder eftersom han under en lång tid begick en mängd sexuella övergrepp mot kvinnor, och traumatiserade många av dessa för livet. Yoder levde till stor del i kontrast till sin egen teologi, även om han verkar gjort vissa försök att rättfärdiga sig. För den som vill läsa mer om detta rekommenderas följande artikel av David Cramer, Jenny Howell, Jonathan Tran och Paul Martens:
<http://theotherjournal.com/2014/07/07/scandalizing-john-howard-yoder/>

12 Yoder, 1980, s. 397.

13 Carlstein, 2012, s. 217

medborgarskap som kräver en annan sorts lojalitet än den nationella. Carlstein skriver: ”Trots att brevtagarna levde mitt i den romerska kolonin Filippi var de en utpost till den korsfäste Herrens rike. De föregrep det rike som skall fullbordas vid Jesus återkomst, jfr v 20. De var främlingar på jorden eftersom de tillhörde ett kommande rike.”¹⁴ Denna utpost kallas för den kristna församlingen. En konkret kropp som följer Kristi politik.

Den katolska traditionen lider inte av samma sorts okroppslighet som den magistrala reformationen. Den katolska traditionen tenderar att tänka på kyrkan mer i termer av institution. Kyrkans hierarki kopplat till eukaristi gör kyrkan på ett sätt klart synlig. Men allt sedan dess staten och kyrkans band kom att knytas samman, det som kan kallas det konstantiska skiftet, har den katolska frestelsen varit att förlora kroppsligheten i viljan att vara just allmänlig(katolsk). Etikerna Samuel Wells och Ben Quash skriver att i den katolska tolkningen av den naturliga lagen är den värld som Gud skapat sammanhängande och god. Det borde därför gå att enas, kristna såväl som icke-kristna, om vad som är gott och eftersträvansvärt.¹⁵ Översatt i konstantinska termer finns det alltså en stark tendens i den katolska traditionen att anse att kejsaren och Kristus talar samma språk. Men om Paulus har rätt är det inte så. Kejsaren och Kristus talar helt olika språk. Att stå under Kristi herravälde är därför att byta hemland från det romerska till det himmelska. Det konstantinska skiftet innebar att kyrkan tappade detta perspektiv, och därför till stor del tappade sin kroppslighet och istället kom att uppgå i det allmänna. Yoder skriver:

The he most pertinent fact about the new state of things after Constantine and Augustine is not that Christians were no longer persecuted and began to be privileged, nor that emperors built churches and presided over ecumenical deliberations about the Trinity; what matters is that the two visible realities, church and world, were fused. There is no longer anything to call 'world'; state, economy, art, rhetoric, superstition, and war have all been baptized.¹⁶

Det kan alltså finnas en risk för okroppslighet i den katolska traditionen, trots hierarkier och de gudstjänstordningar som Ekman lyfter fram. Den katolska frestelsen till okroppslighet ligger i strävan efter att vara allmän, att vara både en romersk och himmelsk koloni. Detta gör att den katolska kyrkan kan riskera att förlora sitt speciella sätt att vara i världen. Stat, värld och kyrka blir bara olika grenar i samma rike. Kyrkan blir inte en särskild kropp som står för något annat. Det måste dock sägas att detta är en frestelse även för frikyrkliga. Det kan bli en frestelse att göra staten

14 Carlstein, 2012, s. 290.

15 Wells och Quash, 2010, s. 134.

16 Yoder, 1998, s. 57

till en sorts nödvändighet för kristet liv, deras lagstiftning och eventuella kristna värderingar blir viktigare än det gemensamma livet i församlingen. Nämnas måste även att den katolska kyrkan kommit att bli mer distinkt i en modern och postmodern värld där deras definition av naturlig inte längre är starkt rådande. Som ett exempel kan det nämnas att många skulle bestrida den katolska kyrkans definition av vad som är naturligt sex, som det kommer till uttryck i Paul VI:s encyklika *Humane Vitae* där preventivmedel ses som ett hinder för det naturliga – öppenhet för nytt liv.¹⁷ En mer postmodern vändning skulle vara att i stort att ifrågasätta det naturliga som en kategori eftersom allt handlar om tolkning och vem som har de språkliga tillgångarna att förklara något som naturligt. Den katolska traditionen har också givetvis fungerat på olika sätt i olika kontexter, den är inte enhetlig, befrielseologi kan nämnas som ett exempel här. Trots detta så finns det i den katolska traditionen en frestelse till okroppslighet. Frestelsen finns att som Origenes säga att ”Kristus har hela mänskligheten, och kanske till och med hela skapelsen, som sin kropp”.¹⁸

Här kan den tidiga frikyrkliga traditionen, som gjort skarp åtskillnad mellan värld, stat och kyrka utgöra ett viktigt korrektiv. Att leva utifrån vetenskapen om att man tillhör ett annorlunda rike, med lojalitet till en annan herre borde på ett radikalt sätt relativisera den ängslan som finns inför att förlora inflytande i ett förment kristet Europa. I denna ecklesiologi inses att Guds regerande är mycket annorlunda gentemot världens sätt att härska och bedriva politik:

Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor hos er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara de andras slav. (Matt 20:25-27)

Det är för detta rike kristna idag, tillsammans med Paulus och fillipperna, är ambassadörer. Det växer på ett annat, mer omärkligt sätt än ett sammanflätat imperium. Det växer inte som den romerska riket genom att betvinga, utan mer som surdeg och senapsfrön genom att genomsyra och växa upp nedifrån (Matt 13:31-33). Kristus är hela världens herre och han har besekrat makterna och härskarna (Kol 2:15), men han härskar inte som härskarna och furstarna, utan genom dårskapen i kors och uppståndelse (Kol 1:13-20). Om kyrkan ska vara en ambassad måste den vara märkt av Kristi regering och inte söka ett annat sätt att vara i världen.

När min morfar blev sjuk i cancer (nu är han tillfrisknad) brukade han ibland spela en sång av

17 Magnina, 2010, s. 476.

18 Citerad i Bauerschmidt, 2006, s. 206. Min översättning.

Vocalsis som handlade om det nya Jerusalem. När jag blev sjuk brukade jag ibland spela *Poor way-faring stranger* på samma tema. Sångerna uttrycker en längtan efter den dag då Guds rike kommer i sin fullhet. De tillhör genren hemlandssånger. Sånger som handlar om det hopp kyrkan har i sin herre. I Bibeln uppmanas läsaren ibland att sjunga en ny sång (Ps 33:3). I Uppenbarelseboken sjungs Moses och Lammets sång (Upp 25:3). Det är som om de vanliga melodierna och de vanliga orden inte längre räcker till inför det fantastiska som Herren gör i världen, inte ens Mose gamla sång (5 Mos 31:22).

När Gud föreställs som den som främst upprätthåller ordning och intresserar sig för samhällets fortbestånd, något man ibland kan få intrycket av från katolska sociallära, missas alltför ofta att Gud har en eskatologisk plan som världen rör sig inom. Gud håller på att sammanfatta allt i Kristus. Guds rike spirar. Just nu sjunger Gud ut ett nytt rike, en ny himmel och en ny jord där rättfärdighet bor, mitt i en sprucken och destruktiv värld. Gud arbetar i världen och Gud sänder sig själv till världen. I Kristus tog Gud plats hos människorna för att besegra död och ondska och föra in en ny ordning, likväl sänds Anden in i världen där han rör sig över kaoset. På samma sätt som Fadern sände Sonen så sänder nu Gud ut kyrkan i Andens kraft, för att hjälpa till i det arbete som han utfört allt sedan jordens grundvalar blev lagda (Joh 20:21). Kyrkan får nåden att vittna om den nya värld som Gud sjunger ut genom Jesus Kristus. Kyrkan är sänd för att sjunga hemlandssånger. Nya sånger som talar om en ny värld.

Den lutherska augsburgska trosbekännelsen är ett barn av sin tid, precis som alla trosbekännelser. I en passage om hur man bör relatera till helgonen står följande: "... kejsaren [kan] taga David till föredöme, när det gäller att föra krig och utdriva turken ur fäderneslandet."¹⁹ Jag menar att det här finns en spänning mellan fäderneslandet och hemlandet, en gammal melodi har letat sig in i den nya hemlandssången. Liknande melodier har även tenderat att leta sig in i katolsk tradition. En sådan, som sociologen Jacques Ellul påtalar, är tanken på att kristna kan bedriva krig om de inte hatar sina fiender samt att de kan bränna kättare på bål för att rädda dem.²⁰ I båda dessa exempel menar jag att kyrkorna förlorat sin kroppslighet, i och med att det inte finns något som skiljer det kristna sättet att vara i världen från det icke-kristna Den kyrkliga kroppen och livet som något distinkt har blivit ett, för att använda Ekmans terminologi, gasmoln. Här kan man vända på Ekmans ord och till den magistrala reformationen och den katolska traditionen fråga sig om kyrkan och dess liv riskerar att bli något internaliserat: "... någon känsla, där vi tycker om varandra och allt är underbart." Det rike som Kristus förkroppsligade var ett av lidande kärlek. Jesus förkroppsligar

19 Melancton, 1957, s. 66.

20 Ellul, 1969, s. 7-8.

på korset vad det innebär att älska sina fiender. Om kyrkan är sänd på samma sätt som honom till världen innebär det att hon måste relatera till "turkarna" och "kättarna" på samma sätt som han relaterade till romarna. Kyrkans liv handlar då om att tålmodigt vittna om det som Gud håller på att göra, även när det verkar kraftlöst och lönlöst, även när det verkar som om den kristna gemenskapen tappar makt och inflytande. Detta för att kyrkans kropp ska förbli synlig, sann och distinkt. Och, vem vet, om man i den helige Andes namn nynnär på en sång tillräckligt länge kanske den smittar av sig, ord formas på fiendens läppar, och en längtan efter ett annat hemland sprids.

Slutsats

I den här artikeln har jag diskuterat kyrkans kroppslighet. Den magistrala reformationens förståelse av den sanna kyrkan som bestående av de som är osynligt förenade med Kristus har jag kritiserat för att den riskerar att nedvärdera den konkreta, fysiska livet i församlingen. Detta eftersom de krav som ställs på den sanna kyrkan, ordets rena förkunnelse och sakramentens rätta förvaltning, främst är krav på rätt förståelse och inte på hur kyrkans medlemmar rätt ska relatera till varandra inom gemenskapen. Parat med idén om att den sanna kyrkan är oberoende av konkreta möten, dvs osynlig, kan detta leda till att den gudstjänstfirande gemenskapen blir sekundär.

Den katolska förståelsen av kyrkan har även den en inbyggd svaghet som gör att kyrkans gränser, i vissa fall, kan bli otydliga. Med detta menar jag att önskan att vara katolsk (allmänlig) kan leda till att gränsen mellan kyrka, stat och samhälle inte blir tillräckligt distinkt, Den katolska förståelsen av den naturliga lagen, en sorts moral som oberoende av trostradition eller brist på trostradition kan mottas som naturlig, riskerar att suddas ut kyrkans annorlundaskap och sammansmälta de stora kategorierna kyrka och värld.

För att möta dessa tendenser till okroppslighet har jag hämtat inspiration från den frikyrkliga-baptistiska traditionens förståelse av kyrkan. Denna tradition har främst kommit att betona mötet mellan människor i Jesu namn som det som konstituerar kyrkan. Den sanna kyrkan kan alltså inte särskiljas från de människor med vilken den kristne firar gudstjänst. Istället är här emfasen att ge sitt liv för syskonen i församlingen. Det är just genom att betjäna, försona och ge sig själv för dem som Herren gett den kristne som syskon som kyrkan blir synlig. Detta kan ses som ett svar på den magistrala reformationens tendens till okroppslighet. I den frikyrkliga traditionen har det också, historiskt sätt, funnits en övertygelse om att kyrkan, staten och världen bör skiljas åt. Detta just eftersom det kristna sättet att leva på skiljer sig från det som är naturligt för t ex staten. Kyrkan är präglad av en ny sång (Ps 33:3) om ett annat rike, som Gud just nu arbetar fram i världen. Det är

detta rike som kyrkan är satta att vara ambassadörer för, men för att vara det på ett gott sätt bör inte den gamla sången, det vi kan kalla världens sätt att relatera till företeelser, blandas med den nya. Det kristna livet måste vittna om ett annat rike, och ett annat sätt att handla. Detta för att det kristna livet inte bara ska bli en kroppslös känsla, något som inte går att ta på.

Referenslitteratur:

- Banks, Robert J. (1994): *Pauls Idea of Community: the Early House Churches in their Cultural Setting*. Peabody: Hendrickson Publishers.
- Bauerschmidt, Frederick Christian: *Being Baptized: Bodies and Abortion*. I: Hauerwas, Stanley. Wells, Samuel (red.) (2006): *The Blackwell Companion to Christian Ethics*. Malden: Blackwell Publishing.
- Carlstein, Carl-Magnus (2012): *Dårskap och vänskap: Galaterbrevet och Filipperbrevet* (NTB). Örebro: Libris.
- Ellul, Jacques (1969): *Violence: Reflections from a Christian Perspective*. New York: The Seabury Press.
- Gustafsson, Eleonore: "Djuprare än en tum" I: *NOD*, 2012, Nr. 2.
- Luther, Martin (1966): *Treatise on Good Works I*: Atkinson, James: *Luther's Works, Vol. 44, The Christian in Society I, s. 103*, Philadelphia: Fortress Press.
- Melanchton, Phillipe: "Augsburgska bekännelsen" I: *Svenska kyrkans bekännelseskifter* (1957). Stockholm: Samfundet Pro Fide et Christianismos.
- Reno, R.R.: *Participating: Working toward Worship*. I: Hauerwas, Stanley. Wells, Samuel (red.) (2006): *The Blackwell Companion to Christian Ethics*. Malden: Blackwell Publishing.
- Wells, Samuel och Ben Quash (2010): *Introducing Christian Ethics*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Yoder, John Howard (1998): "The Disavowal of Constantine: An Alternative Perspective on Interfaith Dialogue" I: *The Royal Priesthood*. Redigerad av Michael G. Cartwright, Scottdale: Herald Press. s. 242-261.

Yoder, John Howard (1980): "Exodus 20:13- 'Thou shalt not kill'" I: *Interpretation*, October 1980, Vol. XXXIV, No. 4.

Yoder, John Howard (översatt och redigerad): *The Schleithem Text*. Philadelphia: Herald Press.

Österberg, Thomas, 2014-03-11, "Ulf Ekman: Därför blir jag katolik", <http://www.dagen.se/ulf-ekman-d%C3%A4rf%C3%B6r-blir-jag-katolik-1.94507> (åtkomst 2015-10-21 11:49)